Una solució personal

Xavier Albertí rescata ‘El professor Bernhardi' del 1912, mai representada a Catalunya, en què una decisió honesta servirà per donar ales als antisemites

Un instant del muntatge, que avui s'estrena a la Sala Gran del TNC, amb un repartiment estel lar. Foto: MAY ZIRCUS.

Un incident lleu pot tenir efectes catastròfics. Arthur Schnitzler va escriure el 1912 El professor Bernhardi partint d'un remordiment del seu pare. No es va atrevir a defensar un comptable que va ser acomiadat per por de ser
diana dels antisemites d'aquell centre hospitalari. Aquesta obra, que fins ara mai s'havia traduït al català i que no es té constància d'haver-se estrenat mai a Catalunya, permet teoritzar sobre la tesi de Nietzsche i el seu “Déu ha mort”. Si la humanitat considera que ja no necessita les figures divines, cal trobar una manera per articular la ideologia èticament. Però, en realitat, el poder se servirà de la religió per fer-se venir bé les influències i beneficiar-se'n. Xavier Albertí torna a dirigir Lluís Homar (com ja va fer al Terra de ningú de Pinter) acompanyat de Joel Joan, Pep Cruz, Manel Barceló, Oriol Genís, Joan Negrié, Albert Pérez, Sílvia Ricart, Albert Prat, Jacob Torres, Rubèn de Eguía, Jordi Andújar i Guillem Gefaell (promocionat per l'Institut del Teatre). L'obra s'estrena avui i estarà en cartell fins al 20 de març a la Sala Gran.

Lluís Homar: “És una obra d'enorme teatralitat: cada escena té un conflicte”

Quin és l'argument d'El professor Bernhardi? L'incident inicial és mínim: un metge no permet el pas d'un sacerdot que vol donar l'última confessió d'una jove pacient. El metge, que acaba de subministrar una droga perquè la jove no pateixi més, li impedeix el pas per no amargar els últims instants de vida de la noia (que, entre confosa i eufòrica, es pensa que el seu xicot l'anirà a buscar i s'escaparan de casa). Aquest conflicte posarà en primer ordre Bernhardi, un jueu (com el mateix Schnitzler). Per Albertí, l'interès del muntatge és que ultrapassa el debat sobre ciència i religió que es poden trobar en altres dramatúrgies i que evoca com els membres catòlics del Patronat fan pressió per anar eliminant els jueus de la junta i manipulen el fet políticament per treure'n rèdit al Parlament. L'obra, que es va estrenar a Berlín durant la I Guerra Mundial, es va censurar a Àustria fins al 1918, amb el que anticipa el fantasma de la cultura europea del segle XX: el creixement del nazisme, raona Albertí. El professor Bernhardi reflexiona “des d'on s'articulen els discursos contemporanis, com s'usen els preceptes ideològics en el supermercat del vot” electoral actual. Tot i això, l'escena no resol res, no cobra una dimensió moralitzadora. De fet, Manuel Barceló (Dr. Flint) antic col·lega de Bernhardi que ostenta el poder del Ministeri de Cultura i Educació, fa que es plantegi si és més adequada la solució heroica (que portarà Bernhardi a la presó, fins i tot) o la pragmàtica. Provant de controlar els ímpetus antisemites i insistint en una política constructiva ha permès una millora ostensible a tota la societat austríaca.

Schnitzler, un dramaturg molt popular a Àustria, va ser un dels renovadors del teatre, rellevant la generació d'Ibsen, Txèkhov i Strindberg. L'obra d'aquest autors arrenca d'uns certs fets passats que han generat una culpa. En canvi, Schnitzler busca un teatre testimonial, que revela els fets en el mateix present. Viena era, en aquelles èpoques, de fet, un veritable far de referència cultural.

Homar va fer bo el repte la temporada passada d'atrapar l'interès del públic a la Sala Gran amb L'art de la comèdia d'Eduardo di Filippo, dirigint-lo i protagonitzant-lo. Aquest serà un repte, a priori, de més dificultat. Perquè, com admet el traductor Feliu Formosa, és la peça més densa de Schnitzler de les quatre a les quals s'ha enfrontat. Tot i així, celebra la dramatúrgia de Lluïsa Cunillé que li ha eliminat unes 40 pàgines i que ha permès retallar el muntatge de cinc a unes tres hores, amb descans inclòs. homar està agraït d'interpretar aquest Bernhardi de gran densitat, “però també d'enorme teatralitat: cada escena té un conflicte”.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 10-02-2016 Pàgina 47
-El Punt Avui. Barcelona 10-02-2016 Pàgina 35
-El Punt Avui. Camp i Ebre 10-02-2016 Pàgina 35
-El Punt Avui. Lleida 10-02-2016 Pàgina 35
-El Punt Avui. Maresme 10-02-2016 Pàgina 35

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/940222-una-solucio-personal.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui